

Aa - Ommetjes 3 - 4 km

omgeving Wessinghuizen

Welkom op de Ommetjes paden in Groningen

De Aa-Ommetjes zijn vier rondwandelingen door het oude mozaïeklandschap van Westerwolde. Hier stromen beken zoals Ruiten Aa, Mussel Aa en Westerwoldse Aa, die door de eeuwen heen het landschap hebben gevormd.

Op initiatief van bewoners van de drie buurtschappen Wessinghuizen, Veele en Hõfte - verenigd in de Stichting Boermarke Essen en Aa's - zijn in samenwerking met Landschapsbeheer Groningen vier Ommetjes gerealiseerd. De routes kunnen naar hartenlust gecombineerd worden en liggen langs boswallen, akkers, weiden, beken en sloten. Bijzondere plekken zijn ondermeer de Giezelbaarg en de oude Eske. In Hõfte loopt de route over de afgegraven Kiebaarg en in Wessinghuizen langs eeuwenoude boerderijen en archeologische vindplaatsen van grafheuvels en urnenvelden. Geniet van de Ommetjes, de rust en het cultuurlandschap. Veel wandelplezier!

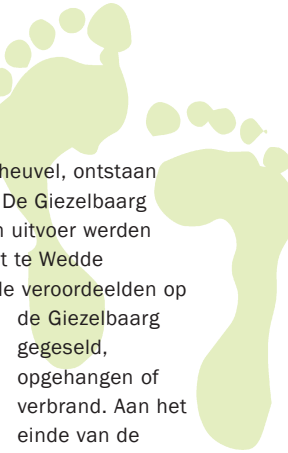

foto's voorzijde: De Eske bij Wessinghuizen en geelgors.

1

DE GIEZELBAARG

De Giezelbaarg of Geselberg is een zandheuvel, ontstaan door opstuwing tijdens de laatste IJstijd. De Giezelbaarg was tot 1803 de plek waar vonnissen ten uitvoer werden gebracht. Deze waren eerder in de Burcht te Wedde uitgesproken. Na de berechting werden de veroordeelden op

de Giezelbaarg geseseld, opgehangen of verbrand. Aan het einde van de zestiende eeuw zijn 22 mannen en vrouwen omgebracht op beschuldiging van hekserij.

2

DE ESKE EN .....

Bij opgravingen is uit archeologische vondsten gebleken dat deze streek al duizenden jaren bewoond wordt. Ruim 4000 jaar geleden woonden hier de Trechterbekermensen, de eerste boeren in dit gebied. Door de ruime aanwezigheid van water was deze streek bijzonder geschikt voor landbouw en veeteelt.

De ontdekking van grafheuvels en urnenvelden ten westen van Veele en Wessinghuizen toont aan dat bepaalde gebieden lange tijd continue bewoond waren. Uit de Bronstijd dateren de familiegraven, waar de doden werden bijgezet in heuvels omkranst door palen of een greppel. Bekend zijn de drie grote grafheuvels bij Wessinghuizen die in 1927 door professor Van Giffen zijn beschreven. In de latere IJzertijd werden de doden gecremeerd en werd de as in een urn begraven onder een heuveltje gemarkeerd door een greppel. Er zijn enkele urnenvelden ontdekt, waarvan de kring- en sleutelvormige greppelgraven bij Wessinghuizen wel de bekendste zijn.

3

DE KIEBAARG

De Kiebaarg is een inmiddels afgegraven rivierduin, die was ontstaan langs een destijds door het gebied stromende zijarm van de Eems. De top van de Kiebaarg lag oorspronkelijk bijna tien meter boven NAP. Het afgegraven zand is gebruikt voor de woningbouw.

..... DE MARKEGRONDEN

6

OUDE RIVIERDUINEN

Naast de reeds genoemde Kiebaarg liggen er in het gebied tussen Hõfte en Ter Wupping nog meer oude rivierduinen, waaronder de Roegebaarg en de Hõrntoene.

De Mussel Aa.

5

DE AA'S

Door de drie buurtschappen stromen de beken Ruiten Aa, Mussel Aa, Oude Loo(p) en Oosterholtsdiep, die in elkaar samenvloeien. Tussen Wessinghuizen en Wedde gaan ze vervolgens samen met het Veelderiep over in de Westerwoldse Aa. De beekdalen bepalen voor een belangrijk deel het karakter van het landschap in dit deel van Westerwolde.

Door kanalisatie in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw zijn in Westerwolde oorspronkelijke meanders van de beken verloren gegaan. Sinds begin negentiger jaren van de vorige eeuw wordt in het kader van de 'Ecologische Hoofdstructuur' vijftientig kilometer beek tussen Ter Apel en Blijham weer hersteld. Daarbij wordt gebruik gemaakt van oude kaarten waarop de oorspronkelijke structuren terug te vinden zijn.

4

Urn.

MARKETEKEN

De Stichting Boermarkte Essen en Aa's wil bezoekers van Wessinghuizen, Veele en Høfte graag een herinnering meegeven aan deze bijzondere omgeving. Daarom is via het CBK een zogenaamde 'Kunst op Maat' opdracht gegeven aan Jetske de Groot.

Zij ontwierp in 2009 het kunstwerk Skyline van Wessinghuizen dat enerzijds een herkenningsteken is en anderzijds een functie heeft als ontmoetingsplaats voor buurtgenoten en andere bezoekers. Dit werk verwijst met zijn vorm naar de aanwezigheid van de drie Aa-beken en de rijke historie van de omgeving. Het kunstwerk is startpunt voor de Aa-Ommetjes, biedt zitgelegenheid, geeft beschutting en bezoekers kunnen er tijdelijk hun fiets stallen.

Bewegwijzering

De Aa-Ommetjes zijn op een aantal plaatsen langs de route gemarkeerd met het voetjeslogo.

Praktische informatie

Delen van de routes gaan over particulier terrein. Bij het begin hiervan staat een welkombordje met gedragsregels.

Om teleurstelling te voorkomen zijn enkele regels hier al vermeld:

- Alleen toegankelijk tussen zonsopgang en zonsondergang.
- Honden aan de lijn.
- Geen toegang met paarden.

Kijk voor meer Ommetjes op de website van Landschapsbeheer Groningen.

Aa - Ommetjes 3 - 4 km

Colofon

Ommetjes - een initiatief van Landschapsbeheer - zijn korte wandelingen op het platteland voor bewoners en recreanten.

www.landschapsbeheergroningen.nl

www.essenenaas.nl

www.stadskanaal.nl

www.staatsbosbeheer.nl

De Aa-Ommetjes zijn mede mogelijk gemaakt door de EU, de provincie Groningen, het VSBfonds, KNHM en Stichting Boermarkte Essen en Aa's.

foto's: Jon Bakker, foto geelgors: André Eijkenaar.

Topografische kaart: copyright © 2009, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn.

impuls aan de leefomgeving

Europees landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

OMMETJES

De Aa-Ommetjes zijn vier wandelroutes door het oude mozaïeklandschap van Westerwolde. Hier stromen talrijke beken, die door de eeuwen heen het landschap hebben gevormd.

Aa - Ommetjes 3 - 4 km